

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **J. K.**, zastoupen Karlem Hůzlem, advokátem se sídlem Strakonice, Velké náměstí 143, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Brno, Masarykova 31, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 10. 1. 2024, č. j. 57 Af 4/2023 - 66, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížnost žalobce (dále jen „stěžovatel“) směřuje proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 3. 2023, č. j. 8947/23/5000-10611-712244, kterým byla zamítnuta odvolání stěžovatele a potvrzena rozhodnutí Specializovaného finančního úřadu („správce daně“) ze dne 11. 4. 2022, č. j. 703362/22/4300-13823-703291, č. j. 70370/22/4300-13823-703291, č. j. 70380/22/4300-13823-703291, č. j. 70425/22/4300-13823-703291 a č. j. 70458/22/4300-13823-703291 („platební výměry“). Platebními výměry byla stěžovateli doměřena daň z hazardních her dle pomůcek, a to v souvislosti s provozováním hazardní hry bez platného povolení za zdaňovací období první až čtvrté čtvrtletí roku 2018 a první čtvrtletí roku 2019 ve výši 143 465 Kč a současně mu bylo stanoveno penále ve výši 28 693 Kč.

[2] V kasační stížnosti stěžovatel žádá, aby jí byl přiznán odkladný účinek. Návrh zdůvodňuje tím, že případný výkon rozhodnutí by pro něj znamenal značnou újmu vzhledem k doměřené částce daně včetně penále. Uvádí, že jeho příjem je cca 28 000 Kč měsíčně, má vyživovací povinnost ve výši 3 500 Kč ke zletilému synovi z prvního manželství (F. K., nar. X), který je studentem. Manželka D. K. je v současné době na mateřské dovolené v souvislosti s narozením jejich druhého dítěte (J. K., nar. X) a je odkázána na příjem z titulu rodičovské dovolené. Stěžovatel dále uvádí, že má další platební povinnosti z předchozího podnikání (provoz restaurace), kdy vzhledem k jeho ručení a úmrtí jeho společníka Z. B. splácí měsíčně pivovaru Staropramen 5 500 Kč, pivovaru Budwar 3 800 Kč a pivovaru Prazdroj 6 050 Kč.

[3] Žalovaný s podaným návrhem nesouhlasí, jakkoli krajský soud stěžovateli na základě obdobné, ničím nepodložené žádosti, odkladný účinek přiznal. Má za to, že k přiznání odkladného účinku je třeba dostatečně prokázat majetkovou situaci stěžovatele, hrozící újmu, její vztah k právním následkům napadeného rozhodnutí a její intenzitu, a to předložením podkladů, na jejichž základě by byl dán dostatečně věrohodný obraz o celkové ekonomické a majetkové situaci stěžovatele. To však stěžovatel neučinil, toliko sdělil, jaké má měsíční příjmy, poukázal na závazky z dřívějšího podnikání a uvedl, že má vyživovací povinnost ke dvěma dětem. Stěžovatel tak opětovně újmu tvrdí, ale nijak ji neprokazuje. Žalovaný má rovněž za to, že stěžovatel mohl využít prostředky daňového řízení, které by mu umožnily do konce přezkumného řízení odložit splnění daňové povinnosti; z jeho podání ale nevyplývá, že by tak učinil. Žalovaný nesouhlasí s krajským soudem v tom, že žádost o posečkání úhrady daně je podmíněna souhlasem žadatele s výší daně; nic takového z § 156 daňového řádu neplyne. Žalovaný vnímá důležitost veřejného zájmu na výchově dětí a na plnění jejich vyživovací povinnosti, nesouhlasí však s tím, že by ohrožení tohoto veřejného zájmu spočívalo v tom, že stěžovatel nebude moci dostát (nedoloženým) závazkům z předchozího podnikání před úhradou daňové povinnosti.

[4] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a dospěl k závěru, že podmínky pro vyhovění tomuto návrhu jsou splněny. Přihlédl rovněž k tomu, že odkladný účinek byl přiznán již podané žalobě usnesením krajského soudu ze dne 29. 5. 2023, č. j. 57 Af 4/2023 - 52.

[5] Podle § 107 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž za tím účelem přiměřeně užije § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. *je k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti třeba, aby výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a současně přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[6] Odkladný účinek lze na základě návrhu stěžovatele přiznat, jsou-li splněny tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu; 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (srov. usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58). Uvedené předpoklady musí být naplněny kumulativně.

[7] Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce charakterizoval v § 73 odst. 2 s. ř. s. Rozhodnutí o odkladném účinku je rozhodnutím předběžné povahy, kterým Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá (ani nemůže předjímat) výsledek meritorního posouzení věci.

pokračování

[8] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatel dostatečně konkrétním a individualizovaným způsobem tvrdil, že by výkon platebních výměrů na celkovou částku 172 158 Kč pro něj znamenal závažnou a reálnou újmu, a to vzhledem k jeho ekonomické situaci, kdy jeho měsíční příjmy ve výši cca 28 000 Kč po odečtení prokázaných výdajů ve výši 18 850 Kč (vyživovací povinnost k synovi a závazky z dřívějšího podnikání), činí 9 150 Kč. Jeho manželka pobírá toliko rodičovský příspěvek s ohledem na nedávné narození dcery (27. 11. 2023). Nejvyšší správní soud konstatuje, že uvedené skutečnosti stěžovatel také prokázal. Ačkoli je pravdou, že k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nepřiložil žádné přílohy, uvedené skutečnosti byly doloženy k návrhu na přiznání odkladného účinku podaného u krajského soudu, a jsou součástí spisového materiálu, který má Nejvyšší správní soud k dispozici. Vzhledem k celkové výši stěžovatelových závazků a skutečnosti, že se jedná o plnění ve splátkách rozložených na více let, lze z těchto podkladů vycházet i při posuzování tohoto návrhu.

[9] *Nepoměrně větší újmou* je dle konstantní judikatury újma, kdy nebude možno v případě, že bude napadené správní rozhodnutí naplněno a poté shledáno nezákonným a zrušeno, v podstatných ohledech navrátit v původní stav jím způsobené následky či dopady. Významná je rovněž taková újma, kdy sice realizace správních rozhodnutí nezaloží nevratné či nenapravitelné důsledky, avšak způsobí žadateli vážné obtíže či významné poruchy v jeho životě, výkonu pracovní činnosti apod. (viz usnesení tohoto soudu ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Afs 73/2014 - 56). Nejvyšší správní soud má za to, že újma hrozící stěžovateli výkonem daňových rozhodnutí je s ohledem na jeho příjmové a majetkové poměry (zmiňované výše) natolik významná, že může reálně vyústit v existenční potíže stěžovatele a jeho rodiny.

[10] Dalším nutným krokem pro posouzení možnosti přiznání odkladného účinku je poměření hrozící újmy, která může vzniknout stěžovateli, s újmou, která by přiznáním odkladného účinku mohla vzniknout jiným osobám. Nejvyšší správní soud v této věci neshledal, že by odkladným účinkem kasační stížnosti mohla vzniknout třetím osobám újma nepoměrně větší, než újma hrozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku. Jediným subjektem, kterého se přiznání odkladného účinku na určitou dobu dotkne, bude stát, neboť mu bude přiznáním odkladného účinku po dobu jeho trvání dočasně odepřeno právo činit kroky, vedoucí k inkasování vyměřené daně a jejího příslušenství. Částka vyměřené daně a jejího příslušenství však v souhrnu celkových příjmů státu nepředstavuje položku, která by mohla jakkoli ohrozit jeho fungování.

[11] Nejvyšší správní soud na závěr posuzoval, zda by přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti nebylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem, přičemž žádný takový rozpor neshledal. Lze sice připustit, že zájem státu na výběru daní představuje zákonem předpokládaný důležitý veřejný zájem, nicméně samotné odložení možnosti inkasovat vyměřenou daň takovou hrozbou pro veřejný zájem samo osobě nepředstavuje. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti dojde pouze k odložení vykonatelnosti daňových rozhodnutí do doby, než Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodne. Stěžovatel tak po určitou dobu nebude muset vyměřenou daň zaplatit, avšak bude k tomu povinen v případě neúspěšnosti jeho kasační stížnosti. Veřejný zájem na vybírání daní tak ohrožen není.

[12] Sluší se dodat, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti dochází k sistaci účinků napadeného rozsudku krajského soudu; jelikož krajský soud přiznal žalobě odkladný účinek (trvající do vydání jeho rozsudku), obnovují se rozhodnutím kasačního soudu účinky tohoto usnesení krajského soudu a dochází tím opětovně k sistaci účinků rozhodnutí žalovaného.

[13] Závěrem k poznámce žalovaného, že stěžovatel mohl využít institutu posečkání daně, Nejvyšší správní soud konstatuje, že v obecné rovině s ním lze souhlasit. S ohledem na princip subsidiarity soudní ochrany před jednáním veřejné správy, je vskutku zásadně třeba využít primárně prostředků ochrany uvnitř systému veřejné správy, jsou-li efektivně k dispozici. Nicméně odkladný účinek či předběžné opatření jsou autonomními prostředky správního soudnictví určenými k okamžité a dočasné ochraně toho, v jehož prospěch budou vydány. Podmínky pro jejich užití jsou nezávislé, zákon nepodmiňuje jejich vydání předchozím vyčerpáním prostředků ochrany v rámci veřejné správy. Liknavost toho, kdo žádá přiznání odkladného účinku žaloby či kasační stížnosti, při uplatnění prostředků ochrany v rámci veřejné správy může být jistě důležitým vodítkem pro soud při rozhodování o takovém návrhu, nicméně samo o sobě nevyužití těchto prostředků nemusí být nutně dostatečným důvodem k jeho nevyhovění (obdobně viz usnesení tohoto soudu ze dne 4. 4. 2018, č. j. 2 Afs 83/2018 - 27).

[14] Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé; svou podstatou se jedná o rozhodnutí předběžné povahy, proto z něj nelze dovozovat žádné závěry ohledně toho, jak bude meritorně rozhodnuto o samotné kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud současně připomíná, že může usnesení o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (i bez návrhu) usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro jeho přiznání nebyly důvody, anebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. března 2024

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu